

รายงานการเข้าร่วมโครงการเอพีโอ
25-CP-53-GE-WSP-A
Workshop on Driving Business Toward ESG and the SDGs
ระหว่างวันที่ 29 สิงหาคม – 1 สิงหาคม 2568
ณ เมืองไถจง ไต้หวัน

จัดทำโดย นายวัชชีระ แก้วเทพ
นักพัฒนาศักยภาพและบริหารงานฝึกอบรมอาวุโส
ฝ่ายพัฒนาศักยภาพ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ
วันที่ 30 กันยายน 2568

ส่วนที่ 1 เนื้อหา/องค์ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการ

1.1 ที่มาหรือวัตถุประสงค์ของโครงการโดยย่อ

โครงการนี้จัดขึ้นภายใต้การดำเนินงานของ Asian Productivity Organization (APO) และสถาบันเจ้าภาพในไต้หวัน (China Productivity Center: CPC) เพื่อตอบสนองต่อกระแสโลกที่ภาคธุรกิจต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับ ESG (Environment, Social, Governance) และ SDGs (Sustainable Development Goals) ของสหประชาชาติ การพัฒนาอย่างยั่งยืนจึงเป็นทั้งพันธกิจและกลยุทธ์สำคัญที่องค์กรไม่อาจละเลยได้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- สร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับ ESG และ SDGs ในฐานะเครื่องมือสำคัญต่อการขับเคลื่อนธุรกิจในศตวรรษที่ 21
- แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ ระหว่างผู้เข้าร่วมจากประเทศสมาชิก APO เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practices) และกรณีศึกษาองค์กรต้นแบบ
- เสริมสร้างศักยภาพของผู้เข้าร่วม ให้สามารถออกแบบ/ประยุกต์ใช้กลยุทธ์ด้านความยั่งยืนในองค์กรของตน
- เชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.2 เนื้อหา/องค์ความรู้ที่ได้จากกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมแสดงความคิดเห็นหรือยกตัวอย่างประเด็นที่สามารถนำมาปรับใช้ในองค์กรหรือประเทศไทย

Session 1: Introduction to ESG & SDGs: Global Trends & Business Impact

Ms. Marisa Agrasut, Managing Partner & Consultant, The Inceptery Pte Ltd, Singapore

ESG (Environment, Social, Governance) และ SDGs (Sustainable Development Goals) ไม่ใช่เพียงแนวคิดหรือเครื่องมือเชิงนโยบาย แต่เป็น กรอบแนวคิดใหม่ในการดำเนินธุรกิจ ที่จะกำหนดความอยู่รอดขององค์กรในศตวรรษที่ 21 วิทยากรได้ชี้ให้เห็นพัฒนาการจากการทำธุรกิจแบบมุ่งผลกำไรเพียงด้านเดียว (Shareholder Value) มาสู่การสร้างคุณค่าแบบองค์รวม (System Value) ซึ่งไม่เพียงตอบโจทย์ผู้ถือหุ้น แต่ยังต้องรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง

หัวใจของการเปลี่ยนแปลงอยู่ที่การมองโลกผ่าน ระบบ (Systems Thinking) โลกและธุรกิจไม่ได้ดำเนินไปแบบแยกส่วน แต่เชื่อมโยงและพึ่งพาซึ่งกันและกัน ตั้งแต่ระบบเศรษฐกิจ การเงิน พลังงาน การขนส่ง ไปจนถึงระบบนิเวศธรรมชาติ หากระบบหนึ่งล้มเหลว ย่อมส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ ดังนั้นการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) จึงถูกเสนอเป็น “ยาขนานสำคัญ” ที่ช่วยให้เรามองเห็นสาเหตุและผลลัพธ์ที่ซ่อนอยู่และออกแบบการแก้ปัญหาที่เหมาะสม

นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึง 9 Planetary Boundaries หรือขอบเขตความปลอดภัยของโลก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ทรัพยากรดินและน้ำ ซึ่งหลายด้านได้เข้าสู่ “เขตเสี่ยง” ไปแล้ว นี่จึงเป็นสัญญาณชัดเจนว่าธุรกิจไม่สามารถทำงานแบบ “Business as Usual” ได้อีกต่อไป แต่ต้องก้าวสู่การสร้างความยั่งยืนเชิงบูรณาการ

สุดท้าย วิทยากรได้ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่าง Sustainability, SDGs และ ESG ว่าแม้จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน แต่ต่างก็มีเป้าหมายและกลุ่มผู้ใช้งานต่างกัน – Sustainability เป็นกรอบแนวคิดกว้าง ๆ SDGs เป็นเป้าหมายเชิงนโยบาย

ระดับโลก และ ESG เป็นกลไกที่ใช้จริงในระดับองค์กรและนักลงทุน ซึ่งทั้งหมดล้วนต้องทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดผลลัพธ์การพัฒนาที่ยั่งยืน

สำหรับประเทศไทย แนวคิดเรื่อง Systems Thinking และ ESG สามารถนำมาใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรมในหลายมิติ เช่น ภาคอุตสาหกรรมที่กำลังเผชิญแรงกดดันจากตลาดโลกเรื่อง Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) จำเป็นต้องมองการลดการปล่อยคาร์บอนเป็นส่วนหนึ่งของระบบห่วงโซ่อุปทานทั้งหมด ไม่ใช่เพียงการลดต้นทุนพลังงานเฉพาะโรงงาน หรือในภาคการเกษตรไทย การน้อมนำระบบคิดเชิงบูรณาการ เช่น การเกษตรเชิงนิเวศ (Agroecology) จะช่วยให้เกิดทั้งผลผลิตที่มั่นคง สร้างรายได้แก่เกษตรกร และรักษาสีเขียวตลอดปีในเวลาเดียวกัน หากองค์กรไทยสามารถนำกรอบ ESG มาประยุกต์ใช้จริง ควบคู่กับเป้าหมาย SDGs ก็จะช่วยยกระดับขีดความสามารถการแข่งขัน พร้อมกับสร้างคุณค่าร่วมแก่สังคมและสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกัน

Session 2: Identifying ESG Challenges for SMEs

Mr. Hideyuki Ezaki, President, Management Assistance Co., Ltd., Japan

Session 2 มุ่งเน้นไปที่การทำความเข้าใจว่าเหตุใดและอย่างไร วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ควรพิจารณาการนำ ESG (Environment, Social, Governance) และ SDGs (Sustainable Development Goals) มาประยุกต์ใช้ในองค์กร โดยวิทยากรชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่าง SDGs ที่เป็นเป้าหมายเชิงสังคมในระดับมหภาค กับ ESG ที่มุ่งเน้นการจัดการภายในองค์กร ซึ่งเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประเมินและการลงทุน

สำหรับ SMEs ในญี่ปุ่นพบว่าองค์ประกอบด้าน S (Social) ได้รับความสำคัญสูงสุด เนื่องจากปัญหาโครงสร้างประชากร เช่น การขาดแคลนแรงงาน การเข้าสู่สังคมสูงวัย และช่องว่างทางเพศ ทำให้การดูแลสิทธิแรงงาน ความปลอดภัยในที่ทำงาน การพัฒนาทักษะ และการรักษานักงาน กลายเป็นหัวใจหลักของการขับเคลื่อน ESG ขณะที่ด้าน E (Environment) ครอบคลุมประเด็นการลดการปล่อยพลังงาน การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการลงทุนในเทคโนโลยีสะอาด ส่วนด้าน G (Governance) เน้นความโปร่งใส การจัดการความเสี่ยง และการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

อย่างไรก็ตาม การนำ ESG มาใช้ใน SMEs เผชิญความท้าทายหลายด้าน ได้แก่

1. การขาดข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานและตัวชี้วัด
2. การมีทรัพยากรบุคคลและงบประมาณจำกัด
3. การรับรู้ว่าการทำ ESG มีต้นทุนสูง
4. ความสับสนว่าควรเริ่มจากจุดใดและเพราะเหตุใดจึงจำเป็นต้องทำ

วิทยากรเสนอว่าคำตอบสำคัญอยู่ที่ การสร้างคุณค่าขององค์กร (Corporate Value) ซึ่ง ESG สามารถช่วยเพิ่มพูนความน่าเชื่อถือในสายตาผู้บริโภคและนักลงทุน ดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพ ลดความเสี่ยงด้านกฎระเบียบ และเสริมสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน นอกจากนี้ ESG ยังเชื่อมโยงกับ Productivity Logic โดยตรง เช่น การลดต้นทุน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการยกระดับคุณภาพ ซึ่งทั้งหมดนี้สะท้อนกลับมาเป็นผลกำไรและความยั่งยืนของธุรกิจ

อีกหนึ่งข้อสังเกตที่น่าสนใจคือ การทำ ESG ไม่เพียงพอหากไม่ได้ “สื่อสาร” ไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดย เว็บไซต์องค์กร ถูกระบุว่าเป็นสื่อที่สำคัญที่สุดสำหรับ SMEs ในการนำเสนอภาพลักษณ์ด้าน ESG และสร้างความน่าเชื่อถือให้กับตลาดและลูกค้า

สำหรับประเทศไทย SMEs ก็เผชิญความท้าทายคล้ายคลึงกัน ทั้งด้านทรัพยากร บุคลากร และความเข้าใจเกี่ยวกับ ESG แต่สามารถเริ่มได้จากการ โฟกัสในประเด็น “S” เช่น การพัฒนาทักษะและสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อการรักษานักงาน ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาขาดแคลนแรงงานฝีมือในไทย นอกจากนี้ ภาครัฐและสถาบันสนับสนุนควรช่วย SMEs ในการเข้าถึงองค์ความรู้และตัวอย่างที่จับต้องได้ รวมถึงพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการสื่อสารด้าน ESG ขององค์กรไทยไปสู่ตลาดสากล หาก SMEs ไทยสามารถเริ่มจากจุดเล็ก ๆ เหล่านี้ จะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือ ดึงดูดลูกค้าและนักลงทุน และต่อยอดสู่การยกระดับศักยภาพการแข่งขันอย่างยั่งยืน

Session 3: Sustainability Reporting - Compliance VS Voluntary

Ms. Marisa Agrasut, Managing Partner & Consultant, The Inceptery Pte Ltd, Singapore

Session 3 เน้นการทำความเข้าใจเรื่อง การรายงานความยั่งยืน (Sustainability Reporting) ซึ่งกำลังกลายเป็นมาตรฐานสำคัญของโลก ภาคธุรกิจไม่ได้เพียงทำเพื่อ “หลีกเลี่ยงความเสี่ยง” (Risk Avoidance) แต่ยังเป็นการ “สร้างโอกาส” (Value Creation) ที่เชื่อมโยงความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ และความสามารถในการแข่งขันกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

ภูมิทัศน์ของการรายงานความยั่งยืน กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมีแรงผลักดันจากทั้งกฎระเบียบ (Regulatory Trends) ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Expectations) และแรงกดดันของตลาด (Market Dynamics) ตัวอย่างเช่น สหภาพยุโรปบังคับใช้ CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) และมาตรฐาน ESRS ที่กำหนดให้บริษัทขนาดใหญ่ต้องเปิดเผยข้อมูลด้าน ESG อย่างเป็นระบบและเปรียบเทียบได้ ขณะเดียวกัน ธุรกิจขนาดกลางและเล็ก (SMEs) มักเลือกใช้การรายงานแบบสมัครใจ โดยอ้างอิงมาตรฐานสากล เช่น GRI (Global Reporting Initiative) หรือ TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) เพื่อสร้างความโปร่งใสและคุณค่าตราสินค้า

วิทยากรชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่าง Frameworks, Standards, Disclosures และ Certifications ที่มีบทบาทต่างกันในการสร้างความน่าเชื่อถือให้รายงาน ตัวอย่างเช่น GRI ในฐานะกรอบการรายงาน, ISO 14001 ที่เป็นมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม, และ Fair Trade ที่เป็นการรับรองผลิตภัณฑ์โดยบุคคลที่สาม การเลือกใช้จึงต้องขึ้นกับวัตถุประสงค์ อุตสาหกรรม และทรัพยากรขององค์กร

กระบวนการจัดทำรายงานเริ่มจาก การประเมินสาระสำคัญ (Materiality Assessment) และการทำงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เลือกกรอบรายงานที่เหมาะสม และบูรณาการเข้ากับกลยุทธ์องค์กร การรายงานไม่เพียงสะท้อนภาพลักษณ์ภายนอก แต่ยังช่วย บริหารความเสี่ยง (Risk Management) สร้างความมั่นใจให้แก่นักลงทุน และเพิ่มโอกาสเข้าถึงเงินทุนในต้นทุนที่ต่ำลง

อย่างไรก็ตาม มีความท้าทายที่ต้องระวัง ได้แก่ ความซับซ้อนของกรอบรายงานที่หลากหลาย ต้นทุนด้านทรัพยากร และความเสี่ยงของการ Greenwashing หากรายงานไม่ได้สะท้อนความจริง การรายงานจึงถูกเปรียบเปรยเหมือน “การตรวจสุขภาพองค์กร” ที่ต้องมีทั้งการวินิจฉัย ฝ้าติดตาม และปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างผลลัพธ์ที่ยั่งยืน

สำหรับประเทศไทย การรายงานความยั่งยืนเริ่มมีความสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะบริษัทที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทานระหว่างประเทศ เช่น อุตสาหกรรมการผลิต อาหาร และพลังงาน SMEs ไทยแม้อยังไม่ถูกบังคับ แต่สามารถเริ่มจาก การรายงานแบบสมัครใจ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและเตรียมพร้อมต่อกฎระเบียบในอนาคต เช่น การใช้ GRI เบื้องต้น หรือ รายงานผลการลดคาร์บอนในองค์กร อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐและสมาคมธุรกิจควรสนับสนุนเครื่องมือที่ช่วยลดความซับซ้อนของการรายงาน เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มโอกาสให้ SMEs ไทยก้าวเข้าสู่เวทีสากลด้วยความมั่นใจ

Session 4: The Sustainability Reporting Process

Ms. Marisa Agrasut, Managing Partner & Consultant, The Inceptery Pte Ltd, Singapore

Mr. Kuanting Liu, ESG Solutions Specialist, Seneca Technologies Pte. Ltd., ROC

การบรรยายใน Session 4 มุ่งอธิบาย กระบวนการรายงานความยั่งยืน (Sustainability Reporting Process) ตั้งแต่กรอบแนวคิด กรอบการรายงาน ไปจนถึงบทบาทของเทคโนโลยีที่ช่วยเพิ่มคุณภาพของข้อมูลและการสื่อสารเชิงกลยุทธ์

เริ่มจากการทบทวนวิวัฒนาการของ กรอบรายงาน (Reporting Frameworks) ที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็น TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญในการรายงานความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศ ไปจนถึง ISSB (International Sustainability Standards Board) และ CSRD/ESRS ของสหภาพยุโรป ที่บังคับให้บริษัทขนาดใหญ่ต้องเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลอย่างโปร่งใส พร้อมรองรับการตรวจสอบ (Audit-Ready) กรอบใหม่ ๆ เช่น TNFD (Taskforce on Nature-related Financial Disclosures) ยังเพิ่มเติมประเด็นความเสี่ยงด้านความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ

การรายงานไม่ได้เป็นเพียงการเก็บข้อมูล แต่คือ การเดินทาง (Reporting Journey Map) ที่เริ่มจากการกำหนดกลยุทธ์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ESG Strategy & Stakeholders) การประเมินสาระสำคัญ (Materiality Assessment) การจัดเก็บและเตรียมข้อมูล การรายงานและสื่อสาร ไปจนถึงการกำกับดูแลและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ในส่วนของ กิจกรรมสำคัญ วิทยากรเน้นย้ำถึงบทบาทของ Materiality ที่เชื่อมโยงทั้ง “Impact Materiality” (ผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม) และ “Financial Materiality” (ผลกระทบต่อมูลค่าทางการเงินและการลงทุน) โดยต้องพิจารณาตลอดห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้เข้าใจผลกระทบของธุรกิจอย่างครบถ้วน

อีกหนึ่งประเด็นสำคัญคือ การบูรณาการเทคโนโลยีและข้อมูล (Tech & Data Transformation) ที่ช่วยให้ข้อมูล ESG มีคุณภาพ เข้าถึงได้ และตรวจสอบได้อย่างน่าเชื่อถือ ระบบดิจิทัลและการวิเคราะห์ข้อมูลยังช่วยในการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) การประเมินโอกาสทางธุรกิจ และการสร้างคุณค่า (Value Creation) มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ท้ายที่สุด กระบวนการรายงานความยั่งยืนจึงไม่ได้เป็นเพียง “งานรายงาน” แต่เป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกับการกำกับดูแลองค์กร (Governance) การบริหารกระบวนการ (Process) การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัด (Metrics & Targets) และการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงธุรกิจ (Business Transformation)

สำหรับประเทศไทย การรายงานความยั่งยืนเริ่มมีบทบาทมากขึ้นทั้งในตลาดทุนและห่วงโซ่อุปทานโลก บริษัทไทย โดยเฉพาะ SMEs อาจยังไม่ถูกบังคับใช้กรอบใหญ่เช่น CSRD แต่สามารถเริ่มต้นจาก การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลกระทบในห่วงโซ่มูลค่า เช่น การใช้พลังงาน การจัดหาวัตถุดิบ หรือการจัดการของเสีย การลงทุนใน ระบบดิจิทัลด้าน ESG จะช่วยให้ข้อมูลแม่นยำและตรวจสอบได้ง่ายขึ้น ซึ่งไม่เพียงตอบสนองความต้องการของผู้ลงทุนและคู่ค้า แต่ยังช่วยให้องค์กรไทยสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในเวทีโลก

Session 5: Continuation of the Reporting Process

Ms. Marisa Agrasut, Managing Partner & Consultant, The Inceptery Pte Ltd, Singapore

Mr. Kuanting Liu, ESG Solutions Specialist, Seneca Technologies Pte. Ltd., ROC

การบรรยายใน Session 5 มุ่งเน้นการต่อยอดกระบวนการรายงานความยั่งยืน โดยเฉพาะการจัดทำรายงานที่มีคุณภาพ การสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และแนวทางสำหรับองค์กรที่ยังมีข้อจำกัดด้านทรัพยากร

ประเด็นแรกคือ Best Practice ในการจัดทำรายงาน ซึ่งเน้นว่าบริษัทขนาดใหญ่และบริษัทจดทะเบียนมักมีทีมเฉพาะด้าน ESG และระบบข้อมูลที่พร้อมตรวจสอบได้ ขณะที่ SMEs มักใช้เครื่องมือพื้นฐาน เช่น สเปรดชีต หรือการเก็บข้อมูลแบบแยกส่วน ส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องและความน่าเชื่อถือ วิทยากรจึงชี้ให้เห็นความจำเป็นที่ SMEs ต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและสถาบันกลาง เช่น เทมเพลต มาตรฐานที่ง่ายต่อการใช้ และแพลตฟอร์มที่มีค่าใช้จ่ายไม่สูง

ต่อมาเนื้อหามุ่งไปที่ การสื่อสารและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Involvement) รายงานความยั่งยืนไม่ควรเป็นเพียง “รายงานบนชั้นวาง” แต่ต้องถูกเผยแพร่ในหลายช่องทาง ตั้งแต่รายงานประจำปี นโยบายองค์กร รายงานเฉพาะทาง ไปจนถึงการตอบแบบสอบถามจากหน่วยงานภายนอก เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเข้าถึงนักลงทุน คู่ค้า และสังคม การมี กระบวนการตรวจสอบภายในและการประกันคุณภาพ (Internal Audit & Assurance) จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอ หลักการจัดทำรายงานที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่

1. ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเฉพาะเจาะจง
2. มีความสมดุล เข้าใจง่าย
3. เชื่อถือได้ ตรวจสอบได้
4. สม่ำเสมอและเปรียบเทียบได้
5. เผยแพร่ทันเวลา

ท้ายสุด การสร้างรายงานอย่างเรียบง่ายแต่มีคุณค่า ต้องตอบโจทย์ผู้ฟังหลัก (ทั้งภายในและภายนอก) และสะท้อน “เรื่องราว” ขององค์กรว่า ESG เชื่อมโยงกับกลยุทธ์และคุณค่าเชิงพาณิชย์ได้อย่างไร

สำหรับประเทศไทย โดยเฉพาะ SMEs การเริ่มทำรายงานความยั่งยืนอาจมองว่าเป็นเรื่องซับซ้อนและมีต้นทุนสูง แต่สามารถเริ่มต้นอย่างง่าย เช่น การกำหนด KPI เบื้องต้นด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม (เช่น การลดพลังงาน การพัฒนาทักษะพนักงาน) และใช้เทมเพลตหรือแนวทางมาตรฐานสากลที่ย่อส่วน (เช่น SME Reporting Standards ของ EFRAG หรือ IFC) เพื่อให้สอดคล้องกับห่วงโซ่อุปทานระดับโลก หากได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐและองค์กรสนับสนุนธุรกิจ รายงาน

ความยั่งยืนจะไม่เพียงเป็นภาระ แต่จะกลายเป็นเครื่องมือสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ไทยในตลาดสากล

Session 6: Additional Tools for Improving Sustainability Performance towards the SDGs **Mr. Kuanting Liu, ESG Solutions Specialist, Seneca Technologies Pte. Ltd., ROC**

การบรรยายใน Session 6 มุ่งเน้นไปที่ เครื่องมือและกลยุทธ์เพื่อยกระดับสมรรถนะด้านความยั่งยืน โดยเน้นสามประเด็นหลัก ได้แก่ ความท้าทายของข้อมูล ESG กลยุทธ์การชดเชยคาร์บอน (Carbon Offset) และบทบาทของเทคโนโลยีและแพลตฟอร์มดิจิทัล

ประเด็นแรก: ESG Data Challenges – วิทยากรชี้ว่าข้อมูล ESG มักเผชิญกับปัญหาด้านความครอบคลุม (Coverage) การเข้าถึง (Accessibility) ความโปร่งใส (Transparency) ความสม่ำเสมอ (Consistency) คุณภาพ (Quality) และการตรวจสอบย้อนกลับ (Auditability) แหล่งข้อมูลแบ่งได้เป็น 4 ประเภทหลัก ได้แก่ ข้อมูลจากบุคคลที่สาม (Third Party Data) ข้อมูลที่รายงานต่อมาตรฐานหรือหน่วยงาน (Reported Data) ข้อมูลที่คำนวณหรือแปลงค่า (Derived & Functional Data) และข้อมูลดิบที่องค์กรเก็บเอง (Raw Data) ความท้าทายนี้สะท้อนให้เห็นว่าองค์กรจำเป็นต้องพัฒนาระบบการจัดการข้อมูล ESG ที่มีมาตรฐานและตรวจสอบได้

ประเด็นที่สอง: Carbon Offset Strategy – การชดเชยคาร์บอนคือกลยุทธ์เพื่อลดผลกระทบจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น การใช้พลังงานหรือการเดินทาง โดยอาศัยโครงการดูดซับหรือชดเชย เช่น การปลูกป่า หรือการซื้อคาร์บอนเครดิต คุณภาพและความน่าเชื่อถือของโครงการแตกต่างกันไป วิทยากรยกตัวอย่างมาตรฐาน PAS 2060 ที่เป็นมาตรฐานสากลสำหรับการเป็นองค์กรคาร์บอนเป็นกลาง (Carbon Neutrality) รวมถึงแนวคิด “Additionality” ที่โครงการต้องสร้างผลลัพธ์ที่เกินกว่าธรรมดาเพื่อให้มีความหมายจริง

ประเด็นที่สาม: Technology & Platform – เทคโนโลยีถูกมองว่าเป็นปัจจัยเร่งสำคัญ (Accelerator) ของ ESG โดยมี 5 แนวทางหลัก ได้แก่ (1) กำหนดขอบเขตข้อมูล ESG ชัดเจน (Define ESG Data Domain) (2) จัดการข้อมูลหลักให้เป็นแหล่งข้อมูลกลางที่ถูกต้อง (Master Data Management) (3) ยกระดับคุณภาพและความครบถ้วนของข้อมูล (Metadata & Data Quality) (4) สร้างนโยบายและระบบกำกับดูแลข้อมูล (Data Governance) และ (5) ใช้กระบวนการตรวจสอบและควบคุมที่โปร่งใส (Processes & Controls) ทั้งนี้ยังมีการสาธิตแพลตฟอร์มที่ช่วยให้การรวบรวม วิเคราะห์ และตรวจสอบข้อมูล ESG เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำหรับประเทศไทย ประเด็นที่น่าสนใจคือ Carbon Offset และ ESG Data เนื่องจากองค์กรจำนวนมากยังขาดระบบจัดการข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน การสนับสนุนจากภาครัฐและหน่วยงานกลาง เช่น การพัฒนาแพลตฟอร์ม ESG Data Hub ระดับประเทศ จะช่วยให้ SMEs และบริษัทท้องถิ่นสามารถเก็บและรายงานข้อมูลได้ง่ายขึ้น อีกทั้งไทยยังมีศักยภาพด้านโครงการปลูกป่าและการฟื้นฟูระบบนิเวศ ที่สามารถพัฒนาเป็นโครงการชดเชยคาร์บอนคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล เพื่อสร้างรายได้ใหม่และภาพลักษณ์ด้านความยั่งยืนในระดับโลก

Session 7: Case Study on ESG Disclosure

Mr. Hideyuki Ezaki, President, Management Assistance Co., Ltd., Japan

การบรรยายใน Session 7 มุ่งเน้นการศึกษา กรณีตัวอย่าง (Case Study) ของ SMEs ที่ประสบความสำเร็จในการเปิดเผยข้อมูล ESG และการจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Management) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเห็นแนวทางที่สามารถนำไปปรับใช้ได้จริง

ช่วงแรก วิทยากรย้ำว่าบริษัทเกือบทั้งหมดในญี่ปุ่นกว่า 97% มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ ESG/SDGs อยู่แล้ว เพียงแต่บางครั้งองค์กรอาจ “ไม่รู้ตัว” ว่าสิ่งที่ทำมีคุณค่าในมิติ ESG เช่น การสร้างงานในท้องถิ่น (SDG 8) การลดของเสียจากกระบวนการผลิต (Environment) การสนับสนุนกิจกรรมชุมชน (SDG 11) หรือการสืบทอดงานหัตถกรรมและใช้วัสดุที่ยั่งยืน (SDG 12) สิ่งเหล่านี้เมื่อถูกนำมาเปิดเผยจะช่วยเพิ่มคุณค่าทางสังคมและภาพลักษณ์เชิงบวกให้องค์กร

หัวใจสำคัญอีกประการคือ การบริหารผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยแนะนำให้องค์กรจำแนกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอก ประเมินความคาดหวังและระดับอิทธิพล แล้วออกแบบวิธีการสื่อสารที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ การประชุมประจำ การเปิดโรงงาน หรือรายงาน ESG เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและความเชื่อมั่น

กรณีศึกษาที่น่าสนใจคือบริษัท THREE-HIGH Co., Ltd. ผู้ผลิตเครื่องทำความร้อนอุตสาหกรรม ที่ใช้การเปิดเผยข้อมูล ESG เป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การจัดการ โดยระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก 4 กลุ่ม ได้แก่ คู่ค้า สังคม พนักงาน และอนาคต/โลก บริษัทนี้ไม่เพียงสร้างรายงานประจำปี แต่ยังจัดทำกิจกรรม เช่น “Factory Café” ที่เปิดโรงงานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม พนักงานได้รับการพัฒนาทักษะและการดูแลด้านสุขภาพจิต ขณะเดียวกันก็มีการติดตามพลังงานทดแทนและการปล่อยคาร์บอน ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยง ESG/SDGs กับ KPI ที่วัดผลได้จริง ทั้งในมิติธุรกิจและสังคม และสะท้อนการใช้วงจร PDCA ในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

สำหรับประเทศไทย SMEs ส่วนใหญ่ยังมีข้อจำกัดเรื่องทรัพยากรและความเข้าใจเกี่ยวกับ ESG แต่กรณีศึกษาจากญี่ปุ่นชี้ว่าหลายกิจกรรมที่ SMEs ไทยทำอยู่แล้ว เช่น การจ้างงานท้องถิ่น การสนับสนุนกิจกรรมชุมชน การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบเหลือใช้ ต่างสามารถเชื่อมโยงกับ SDGs ได้ เพียงแต่ต้อง ช่วยให้ SMEs “มองเห็นคุณค่า” และสื่อสารอย่างเป็นระบบ ผ่านเว็บไซต์ รายงาน หรือการมีส่วนร่วมกับชุมชนและคู่ค้า หากหน่วยงานสนับสนุนในไทยสามารถช่วย SMEs ทำ “การเปิดเผยอย่างง่าย” ด้วย KPI ที่จับต้องได้ จะช่วยยกระดับภาพลักษณ์ ดึงดูดลูกค้าและนักลงทุน และสร้างความยั่งยืนให้กับธุรกิจท้องถิ่นไทยได้อย่างแท้จริง

Session 8: Methods for Embedding SDGs into Business Strategy (Balancing Profitability and Social Impact); Business Model Transformation (Supply chain, Products, and Services)

Ms. Marisa Agrasut, Managing Partner & Consultant, The Inceptory Pte Ltd, Singapore

การบรรยายใน Session 8 มุ่งเน้นการทำความเข้าใจวิธีการ บูรณาการ SDGs (Sustainable Development Goals) เข้ากับกลยุทธ์ทางธุรกิจ เพื่อสร้างคุณค่าเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล จุดตั้งต้นคือการตั้งคำถามว่า การเติบโตทางเศรษฐกิจสามารถแยกออกจากผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมได้หรือไม่ และจะเป็นไปได้อย่างไรในโลกที่ทรัพยากรมีจำกัด

วิทยากรได้อธิบาย ระดับวุฒิภาวะด้านความยั่งยืน (Sustainability Maturity) ที่องค์กรสามารถอยู่ในช่วงต่าง ๆ ตั้งแต่การทำธุรกิจแบบเดิม (Business as Usual) การปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance) การปรับปรุงแบบค่อยเป็นค่อยไป (Incremental Improvement) ไปจนถึงนวัตกรรมเชิงพลิกโฉม (Radical/Disruptive Innovation) ที่ฝังรากอยู่ใน DNA วัฒนธรรมและโมเดลธุรกิจอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึง ความท้าทายทางธุรกิจและแรงขับเคลื่อนของนวัตกรรม เช่น สงครามราคา ต้นทุนการดำเนินงานสูงขึ้น การขาดแคลนแรงงาน ความกดดันจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การเปลี่ยนแปลงของผู้บริโภค และข้อจำกัดเชิงสิ่งแวดล้อม สิ่งเหล่านี้ล้วนผลักดันให้องค์กรต้องคิดค้นรูปแบบธุรกิจใหม่ ๆ ที่ไม่เพียงสร้างกำไร แต่ยังตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

กรอบคิดสำคัญคือ Business Model Innovation for Sustainability ซึ่งเน้นการสร้างคุณค่าที่หลากหลาย (Multiple Forms of Value) โดยนอกจากมูลค่าทางเศรษฐกิจแล้ว ต้องครอบคลุมคุณค่าทางสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วย กรณีศึกษาที่ถูกหยิบยก เช่น Unspun (ผู้ผลิตกางเกงยีนส์สั่งตัดที่ใช้เทคโนโลยี 3D และวัสดุเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม) และ Cariuma (รองเท้ายั่งยืนที่ผสานแฟชั่นกับการใช้วัสดุรีไซเคิล) ตลอดจน B1G1 (โมเดล Buy1Give1 ที่ทำให้ธุรกิจทุกแห่งสามารถเชื่อมโยงกับการสร้างผลกระทบทางสังคมระดับโลกได้) ล้วนเป็นตัวอย่างของการใช้กลยุทธ์ที่ผสาน SDGs เข้ากับสินค้า บริการ และการสร้างประสบการณ์ให้ลูกค้า

วิทยากรยังเน้นการทำความเข้าใจ Wicked Problems หรือปัญหาที่ซับซ้อนและไม่มีคำตอบตายตัว เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความเหลื่อมล้ำ หรือการใช้ทรัพยากรเกินขอบเขตของโลก ซึ่งต้องอาศัยนวัตกรรมและการคิดเชิงระบบเพื่อนำ SDGs มาเป็นแนวทางออกแบบกลยุทธ์และโมเดลธุรกิจที่ตอบโจทย์อนาคต

สำหรับประเทศไทย แนวทางนี้ชี้ให้เห็นว่าองค์กรไม่จำเป็นต้องมอง SDGs เป็น “ภาระ” แต่สามารถใช้เป็น กรอบในการสร้างนวัตกรรมและโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ เช่น ภาคแฟชั่นไทยที่มีชื่อเสียงระดับโลก อาจพัฒนาเสื้อผ้าหรือผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อตอบโจทย์ตลาดสากล หรือ SMEs ไทยสามารถประยุกต์โมเดลแบบ B1G1 ในการสร้างคุณค่า

ร่วมกับสังคม โดยเชื่อมโยงกิจกรรมธุรกิจประจำวันเข้ากับเป้าหมาย SDGs หากองค์กรไทยมอง SDGs เป็น “แรงบันดาลใจเชิงกลยุทธ์” แทนที่จะเป็นข้อบังคับ จะสามารถสร้างทั้งความยั่งยืนและความได้เปรียบในการแข่งขันไปพร้อมกัน

Site Visit: Zero Carbon Technologies and Services Alliance

Tunghai University Smart Carbon Neutral Campus

มหาวิทยาลัย Tunghai ได้หัน ได้พัฒนา Smart Carbon Neutral Park ในฐานะพื้นที่สาธิตด้านความยั่งยืนที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในเอเชีย เป้าหมายหลักคือการบูรณาการการศึกษา การวิจัย และการร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมเพื่อมุ่งสู่ ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ตามแนวทางของ IPCC และสอดคล้องกับ SDGs และนโยบาย TWI2050 ของรัฐบาลไต้หวัน

แนวทางสำคัญประกอบด้วย หกกลยุทธ์ ได้แก่ (1) การสร้างคาร์บอนซิงค์จากป่าไม้ (Tree-based Carbon Sink) (2) ระบบพลังงานหมุนเวียนที่มหาวิทยาลัยสร้างเอง (Self-built Renewable Energy) (3) การซื้อพลังงานหมุนเวียน (Purchased Renewable Energy) (4) การซื้อคาร์บอนเครดิต (Carbon Credit) (5) การพัฒนาเทคโนโลยีประหยัดพลังงาน และลดคาร์บอนอัจฉริยะ (Smart Energy Saving/Decarbonization) และ (6) การใช้พลังงานชีวมวล (Biomass Energy)

โครงการย่อยใน Smart Park แบ่งเป็นหลายโซน เช่น

- Zone A: Smart Agriculture และ Negative Emission Technology เช่น โรงเรือนอัจฉริยะ พลังงานลม-แสงอาทิตย์ ระบบเพาะเลี้ยงกุ้งและพืชน้ำแบบ AIoT การดักจับคาร์บอนด้วยไมโครแอลจี (Microalgae Carbon Sequestration)
- Zone B: Smart Ecological Agri-Innovation Zone ที่ผสมผสานเกษตรกับพลังงานแสงอาทิตย์และพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- Zone C: Industrial R&D and Incubation Zone เพื่อเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและเร่งการพัฒนาเทคโนโลยีสีเขียว

นอกจากนี้ยังมีการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลขั้นสูง เช่น AIoT, Big Data, Digital Twin และ Generative AI เพื่อพัฒนาการออกแบบอาคาร การวิเคราะห์ข้อมูลคาร์บอน และการสร้างระบบพลังงานอัจฉริยะ รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยี Negative Emission เช่น CO₂ Electrolysis, การผลิต Sustainable Aviation Fuel (SAF) จากไมโครแอลจี และระบบพลังงานชีวมวลที่ใช้ของเสียจากเกษตรและเลี้ยงสัตว์

โครงการนี้ไม่เพียงสร้างผลลัพธ์ด้านสิ่งแวดล้อม แต่ยังเป็น ศูนย์กลางความรู้และนวัตกรรม ที่เปิดให้อุตสาหกรรม และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งการฝึกอบรม การวิจัยร่วม การสร้างธุรกิจใหม่ และการท่องเที่ยวเชิงการศึกษา ถือเป็นโมเดล การพัฒนามหาวิทยาลัยที่ก้าวข้ามจาก “สถาบันการศึกษา” สู่ “ระบบนิเวศนวัตกรรมสีเขียว”

ตัวอย่างของ Tunghai University แสดงให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษา สามารถเป็นแกนกลางของการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมคาร์บอนต่ำได้อย่างแท้จริง สำหรับประเทศไทย หากมหาวิทยาลัยไทยริเริ่มพัฒนา “Smart Carbon Neutral Campus” โดยผสมผสานงานวิจัย เทคโนโลยีสะอาด และการทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรม รวมถึงใช้พื้นที่มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งทดลองและต้นแบบ (Living Lab) จะช่วยเร่งการพัฒนาสู่ Net Zero และสร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ ทั้งท้องถิ่นและตลาดโลก พร้อมทั้งยกระดับบทบาทของสถาบันการศึกษาไทยให้เป็นผู้นำด้านความยั่งยืนในภูมิภาค

Site Visit: Artificial Intelligence Group at Central Taiwan Science Park

Artificer Intelligence Group (AIG) เป็นองค์กรที่มีรากฐานจากการถ่ายทอดฝีมือช่างไม้สามชั่วอายุคน จนพัฒนาเป็นผู้บุกเบิกเทคโนโลยี หน้าต่างอัจฉริยะ (Smart Windows) ที่มีสมรรถนะสูงในการกันน้ำ กันลม เก็บเสียง และป้องกันรังสี UV/Infrared โดยเน้นการออกแบบที่สอดคล้องทั้งกับความสวยงามและความยั่งยืน

AIG มีห้องปฏิบัติการรับรองมาตรฐาน TAF และเป็นผู้ผลิตรายแรกในไต้หวันที่ผ่านการทดสอบระดับสูงสุดในด้านความทนทานและความแน่นหนาของหน้าต่าง นวัตกรรมเด่น ได้แก่ AIM Energy-Saving Glass ที่ใช้ Nano Light Filtering Technology ช่วยป้องกันรังสีอินฟราเรดกว่า 90% และรังสีอัลตราไวโอเลตเกือบ 100% โดยไม่กระทบต่อการมองเห็น อีกทั้งยังแก้ปัญหาของ Low-E Glass แบบดั้งเดิมที่สะท้อนแสงสูง เสื่อมสภาพง่าย และมีคาร์บอนฟุตพริ้นท์สูง ผลิตภัณฑ์ของ AIG จึงตอบโจทย์การใช้พลังงานต่ำ ลดค่าไฟฟ้า และเพิ่มความปลอดภัยต่อผู้ใช้

นอกจากกระจกและหน้าต่างแล้ว AIG ยังพัฒนา ฟิล์มกรองแสง AIM Window Film และ ตาข่ายกันหมอกควัน AI Anti-smog Screen ที่ช่วยป้องกัน PM2.5 กว่า 90% และเพิ่มคุณภาพชีวิตภายในอาคารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อยอดจากพันธกิจของบริษัทที่ว่า “Delivering Livable Solutions for Humanity”

มิติใหม่: Perovskite และหน้าต่างพลังงานแสงอาทิตย์ สิ่งที่สามารถต่อยอดได้ในอนาคตคือการผสมผสาน Perovskite Solar Cells เข้ากับนวัตกรรมหน้าต่างของ AIG เนื่องจาก Perovskite มีคุณสมบัติเด่นด้าน ความบาง โปร่งแสง ยืดหยุ่น และประสิทธิภาพสูงในการเปลี่ยนพลังงานแสงอาทิตย์เป็นไฟฟ้า หากนำมารวมกับกระจกกรองแสงและฉนวนกันความร้อน จะทำให้นวัตกรรมนี้ไม่เพียงลดการใช้พลังงาน แต่ยังสามารถ ผลิตพลังงานสะอาดได้เอง (Energy-Generating Windows) ซึ่งจะยกระดับอาคารสมัยใหม่ให้ก้าวไปสู่ Net Zero Building ได้จริง

การพัฒนานี้ยังสอดคล้องกับแนวโน้มสากลด้าน Green Building และ Smart City ที่กำลังผลักดันการใช้วัสดุและเทคโนโลยีที่ช่วยลดคาร์บอนฟุตพริ้นท์ โดย Perovskite จะเป็นจิ๊กซอว์สำคัญในการทำให้วิสัยทัศน์นี้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

สำหรับประเทศไทย นวัตกรรมลักษณะนี้เหมาะสมกับโครงการก่อสร้างใหม่ โดยเฉพาะอาคารพาณิชย์ มหาวิทยาลัย และโรงงานที่ใช้พลังงานสูง การผสมผสาน หน้าต่างประหยัดพลังงานและ Perovskite Solar Windows เข้ากับมาตรฐานอาคารเขียว (TREES) จะช่วยทั้งลดต้นทุนพลังงานในระยะยาว และยกระดับความยั่งยืนของโครงการก่อสร้างไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

Group Workshop – Driving Business Toward ESG & SDGs

การทำงานกลุ่ม (Group Workshop) ในหัวข้อ Driving Business Toward ESG & SDGs มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้นำแนวคิดด้าน ESG และ SDGs มาประยุกต์ในบริบทองค์กรของตน ผ่านการฝึกออกแบบกระบวนการรายงานความยั่งยืน (Sustainability Reporting) ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

โจทย์หลักของ Workshop แบ่งเป็นขั้นตอนสำคัญดังนี้

1. เลือกเป้าหมาย SDGs เริ่มจากการเลือก SDGs ที่ผู้เข้าร่วมรู้สึกเชื่อมโยงส่วนตัว 1–2 ข้อ พร้อมอธิบายเหตุผล จากนั้นทีมจะหารือและตกลงเลือก SDGs ร่วมกัน 2–4 ข้อ พร้อมทบทวนเป้าหมายย่อย (Targets) และตัวชี้วัด (Indicators) ที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์ลักษณะการรายงาน
 - ระบุว่าการรายงานของกลุ่มเป็น ภาคสมัครใจ (Voluntary) หรือเป็นไปตาม ข้อบังคับ (Mandatory)
 - กำหนดผู้ฟังหลัก (Main Audience) ของรายงาน เช่น นักลงทุน คู่ค้า ลูกค้า หน่วยงานกำกับดูแล หรือสาธารณะ
3. ศึกษาตัวอย่างรายงานความยั่งยืน ทบทวนรายงานตัวอย่างจากองค์กรอื่น วิเคราะห์ว่าองค์ประกอบใดที่ดีและสามารถนำมาเป็นแนวทางได้
4. ออกแบบโครงสร้างรายงาน (Report Planning)
 - กำหนดว่าควรมีหัวข้อและเนื้อหาใดในรายงาน เช่น บทนำ กลยุทธ์ ESG ผลลัพธ์เชิงปริมาณ กรณศึกษา และความท้าทาย
 - พิจารณารูปแบบของรายงานว่าจะเป็นไฟล์ PDF เว็บไซต์ อินโฟกราฟิก หรือรูปแบบผสมผสาน
5. ระบุความท้าทายหลัก หรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการทำรายงาน เช่น ขาดข้อมูล ขาดบุคลากร งบประมาณ จำกัด หรือการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ท้ายที่สุด ทีมต้องนำเสนอผลลัพธ์ในประเด็นสำคัญ ได้แก่ SDGs ที่เลือก, Targets/Indicators ที่เกี่ยวข้อง, ลักษณะการรายงาน, กลุ่มเป้าหมาย, สิ่งที่เรียนรู้จากรายงานตัวอย่าง, โครงสร้างรายงานที่วางแผนไว้ และอุปสรรคที่คาดว่าจะเผชิญ

ผลงาน Group Workshop – Our Sustainability Initiative

กิจกรรม Group Workshop ทีมได้นำเสนอแนวคิด “Eco-Action for a Healthy Living” โดยผลงานที่จัดทำมีความสอดคล้องกับโจทย์การวางแผนรายงานความยั่งยืน (Sustainability Reporting) และการเชื่อมโยงกับ SDGs อย่างครบถ้วน

1. การเลือก SDGs และ Target/Indicators ทีมเลือก 3 SDGs หลัก ได้แก่
 - SDG 1: No Poverty (Target 1.1.1 – สัดส่วนประชากรที่อยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจนระหว่างประเทศ)
 - SDG 2: Zero Hunger (Target 2.2.1 – อัตราการขาดสารอาหาร)
 - SDG 4: Quality Education (Target 4.4.1 – สัดส่วนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะ ICT)

เหตุผลที่เลือกเพราะทั้งสามประเด็นมีความเชื่อมโยงกัน เช่น การศึกษาและทักษะที่ดีช่วยเพิ่มโอกาสหารายได้ ลดความหิวโหย และยกระดับคุณภาพชีวิต

2. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายการรายงาน (Audience)

ทีมเสนอให้ใช้ การรายงานแบบบังคับสำหรับภาครัฐ และ การรายงานแบบสมัครใจสำหรับภาคเอกชน โดยมุ่งสื่อสารต่อ “ชุมชน” เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนจริง และสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม

3. การกำหนดคุณลักษณะของรายงานที่เหมาะสม รายงานควรมีลักษณะดังนี้

- ใช้มาตรฐานสากล เช่น TCFD เพื่อวัดผลความยั่งยืน
- มีการ Mapping ชัดเจนกับ SDGs
- กำหนด เป้าหมายและผลลัพธ์ที่วัดได้
- อธิบายวิธีใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
- สื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายกลุ่ม พร้อมวิธีการมีส่วนร่วมที่ชัดเจน

4. การระบุความท้าทายและแผนการแก้ไข

ทีมตระหนักถึงความท้าทาย เช่น การสร้างการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Buy-in), การจัดสรรทรัพยากรร่วม (Collective Resource Pooling) และปัญหาข้อมูลไม่เพียงพอ (Limited Data) พร้อมเสนอแนวทาง เช่น การทำ Resource Mapping, การหาผู้นำในแต่ละภาคส่วน (“Big Brother”), และการส่งอาสาสมัครลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึก

5. แผนเสริมแรงจิตใจ

ทีมเสนอการสร้างแรงจูงใจเชิงนโยบาย เช่น มาตรการลดหย่อนภาษี เพื่อสนับสนุนกิจกรรมชุมชน และการสร้าง Global Recognition เพื่อยกระดับคุณค่าและภาพลักษณ์องค์กร

แนวทางนี้สามารถนำมาปรับใช้กับองค์กรไทยได้ทันที โดยเฉพาะ SMEs หรือชุมชนท้องถิ่น เพียงเลือก SDGs ที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น (เช่น การศึกษา การเกษตร หรือการลดความยากจน) แล้ววางโครงงานง่าย ๆ แบบนี้ ก็จะช่วยให้เห็นเส้นทางการพัฒนาที่จับต้องได้ และเป็นก้าวแรกสู่การสร้างรายงานความยั่งยืนที่มีมาตรฐาน

ส่วนที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับและการขยายผลจากการเข้าร่วมโครงการ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ประโยชน์ต่อตนเอง

- ได้รับความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับ ESG และ SDGs รวมถึงแนวทางการประยุกต์ใช้จริงจากกรณีศึกษา (Tunghai University, AIG Group) และ Group Workshop ทำให้มีมุมมองใหม่ในการเชื่อมโยงการพัฒนาคนกับการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน
- เสริมทักษะการออกแบบกิจกรรมและเวิร์กช็อปเชื่อมโยงกับ ESG และ SDGs โดยเฉพาะในบทบาท ผู้นำเกมและกิจกรรม (Facilitator/Co-Facilitator) ซึ่งสามารถนำมาสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทั้งสนุกและมีสาระเพื่อพัฒนาคนและองค์กร
- ได้แรงบันดาลใจจากการดูงานนวัตกรรมสีเขียว เช่น หน้าต่างประหยัดพลังงานและการใช้เทคโนโลยี Perovskite ในการผลิตพลังงานสะอาด ช่วยขยายวิสัยทัศน์การออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมและการศึกษาดูงานเชิงสร้างสรรค์

2. ประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด

- หน่วยงาน (ฝ่ายพัฒนาศักยภาพ – สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ) ได้รับองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับ Green Innovation, ESG Reporting, และ Sustainable Business Models ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้กับโครงการฝึกอบรมและบริการวิชาการให้ลูกค้า
- เพิ่มศักยภาพของบุคลากรภายในทีม ในการออกแบบและขับเคลื่อนหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับ นโยบาย BCG, ESG และ SDGs ซึ่งเป็นทิศทางสำคัญของประเทศและภูมิภาค
- สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานนานาชาติ และใช้เป็นกรณีศึกษาเสริมความน่าเชื่อถือให้กับบทบาทและภารกิจของสถาบัน

3. ประโยชน์ต่อสายงานหรือวิชาชีพ

- ในฐานะนักพัฒนาศักยภาพและผู้ช่วยวิทยากร สามารถต่อยอดด้านการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ให้เชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
- สามารถบูรณาการ ESG/SDGs เข้ากับ การออกแบบหลักสูตรฝึกอบรม การสร้างแรงบันดาลใจ และการทำงานเป็นทีม ซึ่งช่วยยกระดับมาตรฐานวิชาชีพฝึกอบรมไทยให้สอดคล้องกับเทรนด์สากล

กิจกรรมการขยายผลภายใน 60 วัน

- จัดกิจกรรม แลกเปลี่ยนความรู้จากการอบรมและประสบการณ์ดูงาน AIG Group (Artificial Intelligence Group) ให้กับบุคลากรภายในฝ่ายพัฒนาศักยภาพ เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2568 โดยมีผู้เข้าร่วม 12 คน
- เน้นการถ่ายทอดประเด็น นวัตกรรมหน้าต่างอัจฉริยะและพลังงานสะอาด การเชื่อมโยง ESG/SDGs เข้ากับการออกแบบผลิตภัณฑ์และธุรกิจ รวมถึงการแลกเปลี่ยนมุมมองเพื่อปรับใช้ในงานฝึกอบรมและโครงการของฝ่าย

กิจกรรมการขยายผลภายใน 6 เดือน

- นำความรู้และประสบการณ์จากโครงการปรับปรุงการออกแบบ หลักสูตร INNERGY Boost Camp: For a Sustainable Future โดยเฉพาะใน Part ผู้นำเกมและกิจกรรม เพื่อจุดประกายศักยภาพภายในและขับเคลื่อนเป้าหมายองค์กรอย่างมีกลยุทธ์
- บูรณาการ แนวคิด ESG และ SDGs เข้าไปในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เกม และ Workshop ของค่าย หรือ กิจกรรม Activity Based Learning เช่น เกมจำลองการจัดการทรัพยากร การวางกลยุทธ์เชิงยั่งยืน และการเชื่อมโยงเป้าหมายส่วนบุคคลกับเป้าหมายองค์กร
- สร้างต้นแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์และการศึกษาดูงานที่องค์กรต่าง ๆ สามารถนำไปใช้เสริมสร้างความเข้าใจด้าน ESG และ SDGs ในเชิงปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 เอกสารแนบ

- กำหนดการฉบับล่าสุด (Program)
- เอกสารประกอบการประชุม/สัมมนา (Training Materials)
- รายงานก่อนการเดินทางที่ท่านดำเนินการ (Country Paper-Thailand)
- เอกสารนำเสนอผลงานหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม (Group Presentation)